

Quicksan flora en fauna

**EcoTierra- ecologisch
adviesbureau**

Lochemseweg 104 te Harfsen

- Quickscan in het kader van de Flora- en faunawet -

Opdrachtgever	Mevrouw I. Molkenboer Reeverweg 30 7217 TE Harfsen
Datum veldbezoek	23 januari 2016
Uitvoerend ecooloog	ing. J.M. de Wever
Kenmerk rapport	Q2016.007-Quickscan flora en fauna Lochemseweg 104 te Harfsen
Datum rapport	8 februari 2016
Auteur	ing. J.M. de Wever

Paraaf

EcoTierra-ecologisch adviesbureau
Margijnenenk 12
7415 JZ Deventer

www.ecotierra.nl
info@ecotierra.nl
0570-597418

→ **Draagvlak voor natuur is de basis voor natuurbescherming**

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING

1 INLEIDING	6
1.1 AANLEIDING	6
1.2 DOELSTELLING	6
1.3 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK	6
1.4 GELDIGHEIDSDUUR RAPPORT	7
2 ONDERZOEKSOPZET	8
2.1 DESKRESEARCH	8
2.2 VELDBEZOEK	8
3 SITUATIEBESCHRIJVING	9
3.1 HUIDIGE SITUATIE	9
3.2 GEWENSTE TOEKOMSTIGE SITUATIE EN VOORGENOMEN INGREPEN	11
4 BEVINDINGEN ONDERZOEK	12
4.1 BEVINDINGEN DESKRESEARCH	12
4.2 BEVINDINGEN VELDONDERZOEK	12
5 EFFECTENBEOORDELING	14
5.1 EFFECTEN BESCHERMDE GEBIEDEN	14
5.2 EFFECTEN SOORTEN	14
6 CONCLUSIE	16

BIJLAGEN

1. Ecologisch werkprotocol steenmarter
2. Wettelijk kader
3. Literatuurlijst

SAMENVATTING

In opdracht van mevrouw I. Molkenboer heeft EcoTierra- ecologisch adviesbureau aan de Lochemseweg 104 te Harfsen (gemeente Lochem) een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet en overige (natuur)wetgeving.

Het plangebied ligt nog net binnen de bebouwde kom van Harfsen en betreft twee voormalige kippenschuren en een bosrand.

Het plangebied is niet gelegen in het GNN of nabij (> 3.000 meter) een Natura2000-gebied. Binnen het plangebied zijn geen beheertypen aanwezig.

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de gewenste amovering van de twee aanwezige kippenschuren. In het kader van de VAB-regeling zal er een woning met bijgebouw worden teruggebouwd. Tevens zal er een bijgebouw voor de bestaande bungalow worden gebouwd. Het plangebied zal landschappelijk worden ingepast. De aangrenzende bosrand zal worden gedund/ ontdaan van exoten.

Deze ingrepen vallen binnen de Flora- en faunawet onder het belang j: de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Onderhavige quickscan is gebaseerd op een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Dit veldbezoek heeft op 20 januari 2016 plaatsgevonden.

Conclusie	
Beschermde gebieden	De voorgenomen ingrepen zullen geen negatief effect hebben op beschermde (natuur)gebieden.
Soortgroepen	Flora Er zijn geen beschermde wilde soorten aangetroffen.
	Vogels In de te amoveren opstallen en de groenstructuren kunnen in potentie algemeen voorkomende vogels (geen jaarrond beschermd nest) broeden. → De rooi- en sloopwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden.
	Grondgebonden zoogdieren De steenmarter heeft vaste verblijfplaatsen in de te amoveren opstallen. → Het opgestelde ecologische werkprotocol (bijlage 1) dient te worden gevolgd. Exemplaren en vaste verblijfplaatsen van overige streng of strikt beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Algemeen voorkomende soorten (tabel 1) kunnen voorkomen.
	Vleermuizen Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Significant foerageergebied of vliegroutes gaan door de ingreep niet verloren.
	Amfibieën, reptielen en vissen Er zijn geen vaste verblijf- en/of voortplantingsplaatsen of exemplaren van streng en strikt beschermde overige soorten waargenomen. Algemeen voorkomende soorten (tabel 1) kunnen voorkomen.

Soortgroepen	<p>Ongewervelden/ overige soorten Er zijn geen vaste verblijf- en/of voortplantingsplaatsen of exemplaren van streng en strikt beschermde overige soorten waargenomen.</p>
Flora- en faunawet	<p>Op basis van de bevindingen kan geconcludeerd worden dat in de huidige situatie er geen procedurele gevolgen zijn, <u>mits</u></p> <ul style="list-style-type: none"> → Het ecologische werkprotocol steenmarter en de genoemde voorwaarden bij vogels worden nageleefd; → Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor in het wild levende dieren en hun leefomgeving; → Voor algemeen voorkomende soorten (Tabel 1) geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

1 INLEIDING

In opdracht van mevrouw I. Molkenboer heeft EcoTierra- ecologisch adviesbureau aan de Lochemseweg 104 te Harfsen (gemeente Lochem) een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet en overige (natuur)wetgeving.

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de gewenste amovering van de twee aanwezige kippenschuren. In het kader van de VAB-regeling zal er een woning met bijgebouw worden teruggebouwd. Tevens zal er een bijgebouw voor de bestaande bungalow worden gebouwd. Het plangebied zal landschappelijk worden ingepast. De aangrenzende bosrand zal worden gedund/ ontdaan van exoten.

De beschreven activiteiten kunnen negatieve gevolgen hebben voor aanwezige flora- en faunasoorten op de locatie en de directe omgeving.

In verband met de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet op 1 april 2002 is het noodzakelijk om voorafgaande aan bouw- en/ of sloopactiviteiten te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde plant- en/of diersoorten en leefgebieden.

1.2 Doelstelling

Het doel van onderhavige quickscan is inzicht geven of de voorgenomen activiteiten een overtreding van de vigerende natuurwetgeving tot gevolg hebben.

Om dit inzicht te verkrijgen worden de volgende vragen beantwoord;

- zijn er binnen het plangebied beschermde dier- en plantsoorten aangetroffen en/of worden deze verwacht?
- wat is de juridische status van deze soorten?
- liggen er beschermde natuurgebieden, zoals het GNN of Natura2000-gebieden in de directe omgeving?
- hebben de voorgenomen activiteiten een (significant) negatief effect op deze soorten of gebieden?
- wat zijn de gevolgen en dienen er (mitigerende) maatregelen genomen te worden?
- dient er een nader onderzoek uitgevoerd te worden?
- dient er een ontheffing aangevraagd te worden?

1.3 Volledigheid onderzoek

Een quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de aan- of afwezigheid van soorten. Het kan voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek. Aan de hand expert-judgement en bekende ecologische principes zal een inschatting worden gemaakt over het wel of niet voor kunnen komen van beschermde plant- en diersoorten. Verder is de quickscan geen veldinventarisatie. Veldinventarisaties omvatten meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd. Onderhavige rapportage is opgesteld op basis van het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier "Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75C Flora- en faunawet".

1.4 Geldigheidsduur rapport

Voor onderzoeken waar alleen soorten van tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet aan de orde zijn, mag in principe worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Hierbij geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen hebben opgetreden en dat de wetgeving gelijk is gebleven. Bij onderzoeken naar strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels) geldt in principe dat onderzoeksgegevens maximaal 3 jaar oud mogen zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn. (bron: ministerie van Economische Zaken).

2 ONDERZOEKSOPZET

In onderhavige quickscan is de locatie gescreend op de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Er is gestart met een deskresearch en vervolgens is de locatie bezocht.

2.1 Deskresearch

Alvorens het terrein is bezocht zijn diverse (digitale) verspreidingsatlassen geraadpleegd. De waarnemingen zijn gedaan tussen 2011 en 2016. Hierdoor is indicatief een beeld verkregen of er streng en strikt beschermde soorten voorkomen in het kilometer-/uurhok waarin het plangebied is gelegen.

Diverse kaarten (waaronder kernkwaliteiten GNN en GO, Natura2000 en natuurbeheerplan) van de provinciale site www.gelderland.nl zijn geraadpleegd op 20 januari 2016.

2.2 Veldbezoek

Het plangebied is op 23 januari 2016 overdag bezocht. Ten tijde van het veldbezoek was het grijs maar droog, met een temperatuur van rond de 6°C.

Tijdens het veldonderzoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, graafsporen, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.).

Het onderzoek is uitgevoerd door een ecooloog met een relevante HBO-opleiding en ruime ervaring met het uitvoeren van quickscans. Tevens worden door de ecooloog diverse relevante cursussen gevolgd, symposia en congressen bezocht en diverse vakbladen en nieuwsbrieven gelezen om de laatste ontwikkelingen te volgen. De onderzoeker is in het bezit van diverse certificaten, waaronder 'Zorgvuldig handelen Flora- en faunawet, ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, niveau 4. IPC Groene Ruimte (door Stadswerk erkend certificaat)'.

Tijdens het veldonderzoek is de huurder (en omwonende) van één van de schuren geïnterviewd.

3 SITUATIEBESCHRIJVING

In dit hoofdstuk zijn de onderzoekslocatie en de voorgenomen activiteiten beschreven. Op onderstaande afbeelding is het plangebied weergegeven waarbinnen de activiteiten daadwerkelijk plaatsvinden. Tijdens het veldbezoek is ook de directe omgeving van dit onderzoeksgebied bekeken.

3.1 Huidige situatie

Afbeelding 1: Situering onderzocht gebied (bron: gelderland.nl, luchtfoto 2014).

Het plangebied ligt nog net binnen de bebouwde kom van Harfsen en betreft twee oude kippenschuren en een bosrand. De kippenschuren zijn al jaren niet meer in gebruik. Eén schuur bestaat met name uit hout, de andere is opgetrokken uit steen. De daken hebben asbestgolfplaten met daaronder isolatiemateriaal. De schuren zijn omgeven door groenstructuren. Ten noorden van de schuren staat een stenen bungalow (huisnummer 104). De directe omgeving bestaat uit bos, agrarische percelen en de bebouwde kom van Harfsen. Ten noorden van het plangebied loopt de provinciale weg de N339 (Lochemseweg).

Foto's: Indrukken plangebied.

Foto's: Indrukken plangebied.

Foto's: Indrukken plangebied.

Foto's: Indrukken directe omgeving.

3.2 Gewenste toekomstige situatie en voorgenomen ingrepen

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de gewenste amovering van de twee aanwezige kippenschuren. In het kader van de VAB-regeling zal er een woning met bijgebouw worden teruggebouwd. Tevens zal er een bijgebouw voor de bestaande bungalow worden gebouwd. Het plangebied zal landschappelijk worden ingepast. De aangrenzende bosrand zal worden gedund/ ontdaan van exoten. Voor de toerit zal het bestaande pad worden gebruikt.

In het document 'Ruimtelijk kwaliteitsplan Lochemseweg 104, 7217 RC Harfsen' uit oktober 2014 van 't Onderholt- agrarische natuurvereniging worden de gewenste situatie en de voorgenomen ingrepen uitvoerig besproken.

Afbeelding 2 en 3: Gewenste toekomstige situatie (links) en het uit te dunnen bos (rechts) (Bron: 't Onderholt).

De bovenstaande ingrepen vallen binnen de Flora- en faunawet onder het belang j; de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

4 BEVINDINGEN ONDERZOEK

Hieronder worden de bevindingen van de quickscan besproken, allereerst de bevindingen van de deskresearch en vervolgens de bevindingen van het veldonderzoek.

4.1 Bevindingen deskresearch

In de databases van de provincie Gelderland is af te lezen dat het plangebied niet is gelegen in het Gelderse Natuurnetwerk of nabij (>3.000 meter) een Natura2000-gebied. Het plangebied heeft geen bijzonder beheertype in het Natuurbeheerplan.

Volgens de geraadpleegde bronnen kunnen er soorten als steen- en kerkuil, huismus, diverse vleermuissoorten (waaronder de gebouwbewonende gewone dwergvleermuis) en das voorkomen in de omgeving.

4.2 Bevindingen veldonderzoek

In deze paragraaf zijn de bevindingen van het veldonderzoek opgenomen.

Flora

Binnen het daadwerkelijke plangebied zijn geen beschermde wilde planten waargenomen. Het terrein is grotendeels verhard en bebouwd. De bosrand bestaat met name uit berk, eik en als ondergroei braam. Veel van de bomen waren begroeid met hедера. Op de bodem lag een dikke laag van bladeren.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn er binnen en nabij het daadwerkelijke plangebied diverse vogelsoorten waargenomen, waaronder houtduif, merel, boomklever, roodborst en koolmees. Er zijn in de te amoveren opstallen nestresten van merels en andere algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen. In de rechterschuur is een prooirest van een merel aangetroffen. Deze merel is ten prooi gevallen aan de steenmarter (zie grondgebonden zoogdieren). Er zijn geen sporen, zoals veren of braakballen, van de steen- of kerkuil aangetroffen. In de bosrand zullen algemeen voorkomende soorten broeden. Jaarrond beschermde nesten van soorten als de buizerd en de sperwer zijn niet waargenomen. Huismussen zijn tijdens het veldbezoek niet waargenomen.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn geen exemplaren van Tabel 3 (zoals de das of boommarter) of verblijfs- of voortplantingsplaatsen ervan aangetroffen. De directe omgeving kan wel door de das worden gebruikt om er te foerageren, maar het plangebied zal geen significant foerageergebied betreffen. In de bosrand zijn geen holtes in bomen waargenomen. Veel bomen zijn begroeid met hедера.

In beide schuren zijn veel sporen aangetroffen van de steenmarter, zoals latrines, eierschalen en prooiresten van onder andere diverse vogels en egels. Gezien de grote hoeveelheid sporen en de geschiktheid van de schuren is het aannemelijk dat de steenmarter de schuren ook gebruikt om voort te planten.

Er zijn geen exemplaren van de eekhoorn waargenomen. Tevens zijn er in de bosrand geen vaste verblijfplaatsen van deze soort aangetroffen. De soort zal ongetwijfeld voorkomen nabij het plangebied en het plangebied op zijn tijd aandoen.

Overige streng beschermde zoogdieren zijn niet te verwachten binnen het plangebied.

Foto's: Latrine (links) en prooiresten (egel) van de steenmarter.

Algemeen voorkomende soorten (tabel 1-soorten), zoals muizen, egel, konijn en mollen kunnen gebruik maken van het plangebied om er te foerageren of er te verblijven. Soorten als ree, vos en haas kunnen nabij het plangebied worden waargenomen.

Vleermuizen

De te amoveren schuren zijn, mede door de constructie en het golfplaten dak, niet geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen. De bomen binnen het plangebied zijn zo goed mogelijk onderzocht op holtes, scheuren en loszittend schors. Er zijn geen bomen aangetroffen die voor boombewonende vleermuizen geschikt lijken te zijn. Veel bomen zijn begroeid met klimop, waardoor gebruik door vleermuizen minder aantrekkelijk is.

De aanwezigheid van groen (insecten) maakt dat het plangebied zal worden gebruikt als foerageergebied. Gezien het soortgelijke karakter van de directe omgeving zal het geen significant foerageergebied betreffen. Tevens zijn er geen significante vliegroutes aanwezig binnen het daadwerkelijke plangebied.

Amfibieën, reptielen en vissen

Onder andere het gecultiveerde karakter en het ontbreken aan oppervlaktewater maken dat de veelal veeleisende exemplaren van streng en strikt beschermde soorten van de soortgroepen vissen, amfibieën, reptielen niet zijn te verwachten binnen het plangebied.

Ongewervelden/ overige soorten

Onder andere het gecultiveerde karakter en het ontbreken aan oppervlaktewater maken dat de veelal veeleisende exemplaren van streng en strikt beschermde soorten van ongewervelden en overige soorten niet zijn te verwachten. Die soorten hebben vaak specifieke ecologische eisen die in dergelijke plangebieden beperkt aanwezig zijn.

5 EFFECTENBEOORDELING

Hieronder zijn de effecten van de voorgenomen ingrepen op eventueel aanwezige beschermde gebieden en de aanwezige flora en fauna getoetst aan de vigerende wet- en regelgeving.

5.1 Effecten beschermde gebieden

Het plangebied is niet gelegen in het GNN of nabij een Natura2000-gebied. Negatieve effecten op natuurgebieden zijn derhalve niet te verwachten. Thema's als verdroging en vermessing/verzuring (stikstof) vallen niet onder de reikwijdte van onderhavige quickscan flora en fauna.

5.2 Effecten soorten

Er wordt in het kader van de Flora- en faunawet nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dat dieren opzettelijk worden verontrust, verjaagd of gedood. Verder is er gekeken of er invloeden zijn die leiden tot een verminderde geschiktheid als foerageergebied waarbij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn er binnen het daadwerkelijke plangebied geen beschermde wilde vaatplanten aangetroffen. Waardevolle bomen zullen in het kader van het project niet worden gekapt. Met name exoten/ niet streekeigen beplanting zal worden gerooid. In de zoom van het bos zullen streekeigen struiken worden aangeplant, waardoor er een geleidelijke overgang naar het bos wordt gecreëerd.

Er zijn derhalve geen negatieve effecten te verwachten aangaande deze soortgroep.

Vogels

Algemeen voorkomende soorten kunnen broeden in de groenstructuren en eventueel in de te amoveren opstallen. Het rooien van de groenstructuren en de sloop van de opstallen dienen buiten het broedseizoen van vogels plaats te vinden (broedseizoen loopt in onderhavige situatie globaal van maart tot en met augustus in verband met duiven). Het is van belang om te weten dat de Flora- en faunawet geen standaardperiode voor het broedseizoen hanteert. Het gaat erom of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum.

Er zijn geen nesten van soorten met een jaarrond beschermd nest aangetroffen in de schuren. De aanwezigheid van de steenmater zal hierin zeker een rol spelen. Gezien het grote aantal prooi-resten van vogels is het zeer onverstandig om als vogel te nestelen in deze schuren.

Door het aanplanten van struiken zal het plangebied beter geschikt zijn voor vogels.

Er zijn geen negatieve effecten aangaande vogels te verwachten, mits er wordt voldaan aan de genoemde voorwaarden.

Grondgebonden zoogdieren

De steenmarter heeft in beide schuren een vaste verblijfplaats. De steenmarter is streng (tabel 2) beschermd. Dit houdt in dat vaste verblijfplaatsen van de steenmarter niet zomaar vernietigd mogen worden. De steenmarter heeft in zijn plangebied veel zogenaamde dagrustplaatsen en overige plekken waar de marter kan rusten tijdens zijn nachtelijke wandelingen. Deze plekken zijn niet allemaal beschermd. De plek dient essentieel, zoals een kraamlocatie, te zijn voor de steenmarter. De hoeveelheid sporen en de geschikte constructie (golfplaten met daaronder isolatiemateriaal) maakt dat ervan uit kan worden gegaan dat de

locatie ook een kraamplek is/ was. De steenmarter komt is in dit deel van het land algemeen voorkomend en wordt zelf steeds vaker als “plaagdier” bestempeld.

Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen dienen er mitigerende maatregelen genomen te worden en een ecologisch werkprotocol voor de steenmarter te worden opgesteld. Door de sloop van de schuren gaat er een vaste verblijfplaats van de steenmarter verloren. In de directe omgeving zijn naar alle waarschijnlijkheid diverse alternatieve (natuurlijke) verblijfplaatsen aanwezig. Toch dienen er alternatieve verblijfplaatsen nabij gecreëerd te worden. Het creëren van nieuwe verblijfplaatsen kan tevens voorkomen dat de steenmarter op een niet gewenste locatie zijn intrek doet. Ook dient er in de planning en tijdens de sloop rekening te worden gehouden met deze soort. Bovenstaande is verder uitgewerkt in het ecologische werkprotocol in bijlage 1.

Algemeen voorkomende soorten zullen zeker gebruik maken van het plangebied en de directe omgeving. Voor deze Tabel 1- soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft. Wel geldt de zorgplicht. Sloopwerkzaamheden dienen bij voorkeur buiten het voortplantingsseizoen en de winterrust te gebeuren. Soorten als egels zijn erg kwetsbaar in deze periodes. September en (begin) oktober zijn, afhankelijk van de klimatologische omstandigheden, over het algemeen goede maanden om groenstructuren en elementen als takkenhopen of stapels stenen te verwijderen of opstallen te amoveren.

Indien het ecologische werkprotocol wordt nageleefd, zijn er geen negatieve effecten aangaande grondgebonden zoogdieren te verwachten.

Vleermuizen

Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied.

Vleermuizen kunnen in de toekomstige situatie blijven foerageren binnen en nabij het plangebied. Het plangebied betreft in de huidige situatie geen significant foerageergebied. Significante vliegroutes zullen niet verloren gaan.

Negatieve effecten op vleermuizen zijn derhalve niet te verwachten.

Amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het daadwerkelijke plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen van streng en strikt beschermde soorten aangetroffen of te verwachten.

Voor deze Tabel 1- soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft. Wel geldt de zorgplicht.

Bovenstaande beschouwend zijn er geen negatieve effecten te verwachten aangaande deze soortgroepen.

Ongewervelden/ overige soorten

Er zijn geen vaste verblijfplaatsen of exemplaren van streng en strikt beschermde overige soorten waargenomen.

Voor eventueel aanwezige licht beschermde soorten (Tabel 1) geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

Bovenstaande beschouwend zijn er geen negatieve effecten te verwachten aangaande overige soorten.

Algemene zorgplicht

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet. Eventueel aanwezige dieren dienen de kans te krijgen om te vluchten.

De zorgplicht houdt ook in dat er zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de periode waarin wordt gewerkt (buiten kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode).

6 CONCLUSIE

Op basis van onderhavige quickscan is beoordeeld of er procedurele gevolgen zijn betreffende de Flora- en faunawet en overige (natuur)wetgeving.

Voor toelichting bij de conclusie dient hoofdstuk vijf geraadpleegd te worden.

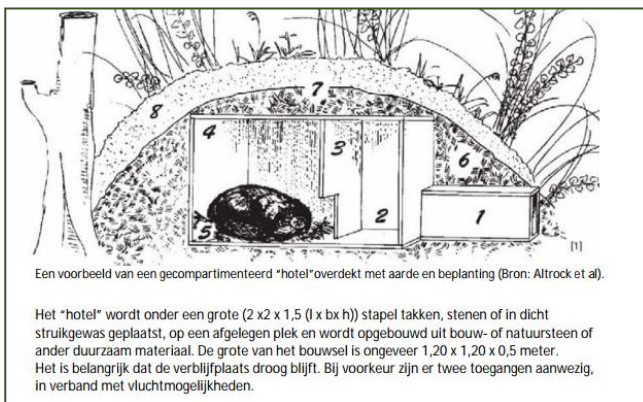
Conclusie	
Beschermde gebieden	De voorgenoemde ingrepen zullen geen negatief effect hebben op beschermde (natuur)gebieden.
Soortgroepen	<p>Flora Er zijn geen beschermde wilde soorten aangetroffen.</p>
	<p>Vogels In de te amoveren opstallen en de groenstructuren kunnen in potentie algemeen voorkomende vogels (geen jaarrond beschermd nest) broeden. → De rooi- en sloopwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden.</p>
	<p>Grondgebonden zoogdieren De steenmarter heeft vaste verblijfplaatsen in de te amoveren opstallen. → Het opgestelde ecologische werkprotocol (bijlage 1) dient te worden gevolgd. Exemplaren en vaste verblijfplaatsen van overige streng of strikt beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Algemeen voorkomende soorten (tabel 1) kunnen voorkomen.</p>
	<p>Vleermuizen Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Significant foerageergebied of vliegroutes gaan door de ingreep niet verloren.</p>
	<p>Amfibieën, reptielen en vissen Er zijn geen vaste verblijf- en/of voortplantingsplaatsen of exemplaren van streng en strikt beschermde overige soorten waargenomen. Algemeen voorkomende soorten (tabel 1) kunnen voorkomen.</p>
	<p>Ongewervelden/ overige soorten Er zijn geen vaste verblijf- en/of voortplantingsplaatsen of exemplaren van streng en strikt beschermde overige soorten waargenomen.</p>
Flora- en faunawet	<p>Op basis van de bevindingen kan geconcludeerd worden dat in de huidige situatie er geen procedurele gevolgen zijn, mits</p> <ul style="list-style-type: none"> → Het ecologische werkprotocol steenmarter en de genoemde voorwaarden bij vogels worden nageleefd; → Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor in het wild levende dieren en hun leefomgeving; → Voor algemeen voorkomende soorten (Tabel 1) geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

BIJLAGE 1

ECOLOGISCH WERKPROTOCOL STEENMARTER

Onderhavig ecologisch werkprotocol is zo opgesteld dat bij juiste uitvoering van de genoemde maatregelen zoveel mogelijk negatieve effecten op de steenmarter worden voorkomen. Als basis is de 'Gedragscode Flora en Faunawet' gehanteerd.

- Voorafgaande aan de sloop worden de te amoveren opstallen gecontroleerd op de aanwezigheid van de steenmarter;
- De sloop van de opstallen dient buiten de meest kwetsbare tijd van de steenmarter plaats te vinden, de kraam- en zoogperiode. Deze loopt globaal (afhankelijk van onder andere weersomstandigheden) van maart tot half augustus. Deze periode kan ook korter duren.
- De opstallen dienen voor de sloop zoveel mogelijk onaantrekkelijk/ ongeschikt gemaakt te worden voor de steenmarter (soms kan een radio hard aanzetten helpen om de steenmarter te verjagen (niet in voortplantingsperiode);
- Ter mitigatie van de te vernietigen verblijfplaatsen dienen in de directe nabijheid minimaal twee takkenhopen (-rillen), stenenhopen en dergelijke elementen te worden geplaatst als alternatieve verblijfplaats. Ook zijn er speciale steenmarterkasten te koop. Deze nieuwe plekken dienen ruim voor de sloop gecreëerd te zijn opdat de steenmarter voldoende tijd heeft om de plekken te ontdekken.

Afbeelding 4: Voorbeelden alternatieve steenmarterverblijfplaats (rechter kast te bestellen bij Vivara.nl).

- De werkzaamheden dienen onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de steenmarter te gebeuren.

BIJLAGE 2

WETTELIJK KADER

1 Flora- en faunawet

De bescherming van planten- en diersoorten is geregeld in de Flora- en faunawet. Deze wet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hun volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is sinds 1 april 2002 van kracht.

Het uitgangspunt van de Flora- en faunawet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat alles wat schadelijk is voor bedreigde soorten verboden is. Van het verbod ('nee') kan alleen onder bepaalde voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen die voor alle planten en dieren geldt. Naast de zorgplicht bevat de wet ook een aantal verbodsbepalingen die ervoor zorgen dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten.

1.1. Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

1.2 Verbodsbepalingen

Artikel 8: Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

1.3 Algemene maatregelen van Bestuur (AMvB)

De 'AMvB art.75' van de Flora- en faunawet is in februari 2005 in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke soorten tijdens specifieke activiteiten geregeld. De Flora- en faunawet is middels deze AMvB vereenvoudigd doordat bij bijvoorbeeld ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer voor de meest algemene soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

De beschermde soorten worden ingedeeld in drie categorieën (tabellen). Tevens hebben vogels een aparte status.

Tabel 1: Algemene soorten waarvoor een vrijstelling geldt (licht beschermd):

Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft ook voor deze soorten de zorgplicht van kracht. De werkzaamheden betreffen bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Tabel 2: Overige soorten waarvoor een vrijstelling geldt wanneer volgens een, door de minister goedgekeurde, gedragscode gewerkt wordt (streng beschermd):

Voor een aantal soorten geldt een vrijstelling mits volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Wanneer er niet gewerkt wordt met een gedragscode of wanneer de ingrepen niet vallen bij de onder Tabel 1 genoemde werkzaamheden, kan een ontheffing worden aangevraagd. Deze kan worden verleend indien de beoogde ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort(en). Eventueel moeten hiertoe mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden. De aanvraag zal worden onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3: Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten en in AMvB aanvullend aangewezen soorten (bijlage 1) (strikt beschermd):

Voor soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor de bijlage 1 soorten geldt het zwaarste beschermingsregime. Voor deze soorten geldt geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Een ontheffing kan alleen worden verleend wanneer:

- geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- sprake is van een in of bij de wet genoemd belang;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Voor bijlage IV-soorten geldt eveneens dat er sprake moet zijn van een door de Habitatrichtlijn erkend belang.

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

1.4 Vogels

Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd tijdens het broedseizoen. De Flora- en faunawet hanteert geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is, ongeacht de datum.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nest. Deze nesten vallen tijdens de gebruikperiode onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Een aantal vogels gebruiken het gehele jaar hun nest, als bijvoorbeeld vaste rust- en of verblijfplaats, of zijn erg honkvast en keren elk jaar terug naar dezelfde locatie of gebruiken elk jaar hetzelfde nest en zijn niet in staat om zelf een nest te maken. In bovengenoemde situaties is het nest jaarrond beschermd. Dit houdt in dat het nest/ vaste rust- en verblijfplaats ook na het broedseizoen niet zomaar vernietigd mag worden (Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten, augustus 2009)

Indien een jaarrond beschermd nest aanwezig is en deze (en/ of de leefomgeving) verloren gaat, kan een ontheffing worden aangevraagd en/ of dienen mitigerende maatregelen genomen te worden.

Voor soorten kan alleen ontheffing worden verkregen indien er sprake is van een wettelijk belang genoemd in de Vogelrichtlijn;

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

1.5 Gedragscode

Er kan gebruik worden gemaakt van de vrijstelling die is gegeven naar aanleiding van een goedgekeurde gedragscode. Er dient dan aantoonbaar in overeenstemming met de gedragscode gewerkt te worden door de inhoud van de gedragscode op te nemen in bijvoorbeeld eigen werkprotocollen.

Veel gebruikte gedragscodes voor onderhavige activiteiten zijn de gedragscode 'ruimtelijke ordening en inrichting van gemeenten' en de gedragscode 'Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelsector'.

	niet beschermde soorten	Zorgplicht
	Soorten van tabel 1 lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht
	Soorten van tabel 2 middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragscode of Ontheffing
	Vogels	Gedragscode of Ontheffing
	Vogels met jaarrond beschermde nesten	Ontheffing
	Soorten van tabel 3 zwaarste beschermingsregime bijlage 1 AMvB bijlage IV Habitatrichtlijn	Ontheffing

Tabel 1: Samenvatting beschermingsregime Flora- en faunawet.

2 Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet'98)

Het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden in Nederland is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is.

Gebieden die bescherming genieten onder de Nbwet'98 zijn Natura2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden), Beschermde Natuurmonumenten en wetlands.

Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten, zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden, moet worden bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep een effect heeft op het beschermde gebied. Betreft het een Natura2000-gebied zal een vergunningsaanvraag op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 moeten worden aangevraagd.

3 Nationaal Natuur Netwerk (NNN)

Vaak vallen de Natura2000-gebieden samen met het zogenaamde Nationaal Natuur Netwerk (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur. In de provincie wordt de benaming Gelders Natuurnetwerk gehanteerd.

Dit NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

In het NNN liggen: bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken), gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt, landbouwgebieden (beheerd volgens agrarisch natuurbeheer) en ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee.

In het netwerk geldt het 'nee, tenzij'-principe. Ruimtelijke ingrepen zijn niet toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn. Ook moeten de ontwikkelingen een groot openbaar belang hebben. De schadelijke effecten van de activiteit op de natuur moeten bovendien worden gemitigeerd. De kernkwaliteiten en omgevingscondities vormen het toetsingskader. De initiatiefnemer dient onderzoek te doen naar eventuele significant negatieve effecten die een activiteit kan hebben op het NNN.

4 Rode Lijst

Rode Lijst soorten zijn soorten die zijn opgenomen op officiële, door het parlement bekrachtigde en in de Staatscourant gepubliceerde, lijsten van soorten die gevoelig of kwetsbaar zijn of zelfs direct in hun voortbestaan bedreigd worden. De bedreigde dier- en plantensoorten op de Rode Lijsten hebben geen juridische status, tenzij ze ook in de Flora- en faunawet zijn opgenomen.

BIJLAGE 3

LITERATUURLIJST

- Boeve, M.N, Omgevingsrecht, uitgeverij Europa Law Publishing, Amsterdam, 2006
- Broekhuizen, S e.a., Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht,1992
- Den Held, J.J, Beknopt overzicht Nederlandse Plantengemeenschappen, uitgeverij KNNV, Utrecht,1991
- IKC Natuurbeheer, Handboek natuurdoeltypen in Nederland, uitgeverij Judels&Brinkman, Delft, 1995
- Meesters, G, Natuuratlas van Nederland, uitgeverij Icob b.v. Alphen aan den Rijn, 2001
- Meijden R. Van der, Heukels' Interactieve Flora van Nederland, ETI, 2007
- Parmentier, F, Paassen A van, Steenuil onder de pannen – maatregelencatalogus, 2009
- Olsen L-H, Dier & spoor, KNNV uitgeverij,2012
- Ravon, De amfibieën en reptielen van Nederland, 2009
- Sovon Vogelonderzoek Nederland, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, uitgeverij KNNV, Utrecht, 2002
- Spohn, R, Bloemen, uitgeverij Tirion BV, Baarn, 2008
- Spohn, R, Bomen, uitgeverij Tirion BV, Baarn, 2008
- Sterry, P, Vogelwijzer, uitgeverij Tirion BV, Baarn, 2006
- Vogelbescherming Nederland, Topografische Inventarisatieatlas voor flora en fauna van Nederland, Zeist, 2003.

Internet:

- www.gelderland.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.vogelbescherming.nl
- www.vogelvisie.nl
- www.vzz.nl